

Verslag 2^e werkgroepbijeenkomst Zonnepark Westerlee

Datum:

16-02-2023

Begintijd:

19.30 uur

Eindtijd:

+/- 21.30 uur

Locatie:

MFC De Binding, Sportlaan 4 Oude Pekela

Aanwezig:

- 8 omwonenden
- Vereniging Dorpsbelangen Westerlee: Sebastiaan Vedder
- Staatsbosbeheer: Johan Zijlstra
- Landschapsontwerper Eelerwoude
- Energie(k) Oldambt: George Wintermans en Richard Goet
- Pure Energie: Rose Headley, Henk Schoonvelde, Frank Schothuis en Linda Kempers

Wijze van verslaglegging

Tijdens de tweede werkgroepbijeenkomst Zonnepark Westerlee diende een samengevoegde presentatie als leidraad voor het gesprek waarin een landschapsontwerper van Eelerwoude een belangrijke rol had. Dit verslag beschrijft vooral de vragen en opmerkingen die zijn gemaakt, reacties daarop en gemaakte afspraken. Het verslag volgt de structuur van de presentatie. Reacties van Pure Energie op vragen en opmerkingen staan achter de zwarte pijl →, die van de landschapsontwerper achter het klaversymbool ♣.

Agenda

Op de voorgestelde agenda komen geen opmerkingen of wijzigingen. Wel wordt van de gelegenheid gebruik gemaakt om vragen te stellen door de werkgroep.

1. Een omwonende vraagt naar de uitkomst van het draagvlakonderzoek. Hij wil graag weten wanneer dit wordt gepubliceerd en waarom het niet nu wordt geopenbaard.
→ Uit het onderzoek zijn verschillende onderwerpen naar voren gekomen die bij omwonenden leven. De meest genoemde onderwerpen zijn gedeeld via de nieuwsbrief en een [artikel op de website](#). Deze onderwerpen dienen als input voor de werkgroepgesprekken en zijn ook tijdens de vorige werkgroepbijeenkomst aan bod gekomen. Het onderzoeksrapport en een uitgebreid communicatie- en participatieverslag worden samen ingediend en openbaar gemaakt als onderdeel van de vergunningaanvraag.
2. Dorpsbelangen zegt dat het draagvlakonderzoek bedoeld is om de raad te informeren of er draagvlak is in de buurt. Niet alleen om verder te gaan met het participatieproces.
→ De gemeente heeft laten weten dat zij willen dat het draagvlakonderzoek bijdraagt aan een zorgvuldig participatieproces. Zo wordt het onderzoek nu ook ingezet.

Zonnepark Westerlee

3. Een omwonende geeft aan dat het draagvlakonderzoek openbaar moet worden gemaakt om te zorgen dat iedereen met gelijke informatie begint aan de werkgroep en zo een gezamenlijk vertrekpunt heeft.
 - ➔ Er is nauwkeurig gekeken naar de meest genoemde onderwerpen die naar voren kwamen uit het onderzoek. Dat is het gezamenlijke vertrekpunt voor de werkgroep. Dorpsbelangen beaamt dat de meest genoemde onderwerpen inderdaad netjes uit het onderzoek zijn gehaald.
4. Een omwonende vraagt of de gemeente de uitkomst van het onderzoek heeft ontvangen. De omwonende zegt te overwegen een Woo-verzoek in te dienen.
 - ➔ Uiteraard staat het iedereen vrij om zo'n verzoek in te dienen. De gemeente heeft het definitieve rapport nog niet ontvangen.
5. Dorpsbelangen vindt dat de buurt recht heeft op de uitkomst van het draagvlakonderzoek. Er is een vraag toegevoegd, namelijk over draagvlak. De buurt wil graag de uitkomsten van het onderzoek.
6. Een omwonende vraagt wat de reden is om het rapport niet te delen.
 - ➔ Meestal is de grondhouding van veel omwonenden bij wie in de buurt een duurzaam energieproject wordt ontwikkeld, negatief. Er worden onder andere aannames gedaan over uitzicht en geluid, terwijl hier bij zonneparken met goede landschappelijke inpassing een hoop aan kan worden gedaan. Ook is er bij omwonenden aan het begin van een traject nog geen beeld van hoe ze kunnen profiteren. Hiervoor doorloop je een participatieproces: onder andere de gesprekken die wij in werkgroepverband met elkaar voeren, zodat er rekening kan worden gehouden met zorgen en wensen. De bijzonderheid aan het draagvlakonderzoek voor dit zonnepark is dat gemeentebestuur voorschrijft dat het nog vóór het participatieproces moet worden uitgevoerd. We hebben daarom nog nauwelijks een participatieproces doorlopen en dus nog weinig kunnen doen met de zorgen en wensen van omwonenden. Als we dan wel zonder context worden beoordeeld op een meting, dan voelt dat niet eerlijk. Daarom vinden we het belangrijk dat het definitieve rapport samen met een communicatie- en participatieverslag openbaar wordt gemaakt.
7. Een omwonende oppert dat je met meerdere metingen kunt aantonen dat het draagvlak is vergroot. Hij heeft met Pure Energie bij een zonneveld meerdere storingsmetingen gedaan met zijn zendapparatuur en hierdoor meer acceptatie gekregen. Hij voelde zich gehoord door Pure Energie. Dat moet ook bij de andere punten uit de uitslag van de enquête komen. Pure Energie moet zich kwetsbaar opstellen. Hij oppert om het onderzoek onder embargo beschikbaar te stellen aan alleen de werkgroep.
 - ➔ Pure Energie probeert zo zorgvuldig mogelijk inwoners te betrekken en wat te doen met hun input. Er zijn andere partijen die niets of veel minder doen op het gebied van participatie en dan een vergunning aanvragen. Het is ingewikkeld, want het voelt nu alsof we worden bestraft voor een zorgvuldig proces. We zullen intern de mogelijkheden bespreken om het rapport eerder te delen en komen hierop terug.

Kort voorstellen

Alle aanwezigen stellen zich kort voor aan elkaar.

Mededelingen

Er wordt benoemd dat ontwikkelingen in het Emergobos niet worden besproken in de werkgroep voor Zonnepark Westerlee. Verder zijn er geen mededelingen.

Werkwijze landschappelijke inpassing

Er wordt uitgelegd hoe de werkgroep in verschillende bijeenkomsten input kan leveren op de landschappelijke inpassing.

Zonnepark **Westerlee**

1. Een omwonende vraagt of het onderwerp geluid ook zal worden besproken. Hij geeft aan dat het nu muisstil is in de omgeving en hoopt dat dit zo zal blijven.
 - ➔ Ja, dit zal ook aan de orde komen. Maar eerst moet het ontwerp meer zijn uitgewerkt, omdat onder andere de begroeiing in en rondom het zonnepark invloed heeft op geluidsuitstraling en ervaring.
2. Staatsbosbeheer vraagt of ecologie ook wordt meegenomen in de landschappelijke inpassing.
 - ➔ Ja, dit komt ook aan bod. Mochten er over dit onderwerp nog aanvullingen zijn, dan kan dit aan de landschapsonwerper worden doorgegeven.

Gesprek met landschapsonwerper

De landschapsonwerper stelt zich voor en vertelt over haar werk in het algemeen. Er wordt kort stilgestaan bij de onderwerpen die aan bod komen tijdens haar presentatie.

Let op: voor de antwoorden van de landschapsonwerper staat een klaversymbool ♣.

Kaders overheid: provincie en gemeente

De landschapsonwerper doorloopt met de werkgroepdeelnemers de relevante overheidskaders voor het zonnepark waaronder het bestemmingsplan Buitengebied Oldambt, de toetsingscriteria uit het programma zon en wind 1.0 van de gemeente Oldambt en de provinciale omgevingsverordening (programma Energietransitie). Onder de criteria valt onder andere dat 25% van het terreinoppervlak niet wordt bedekt, zoveel mogelijk wordt ingericht met een gunstig effect voor flora en fauna en bijdraagt aan koppelkansen zoals een ecologische plus. Daarnaast is het beoogde plangebied een leefgebied voor akkervogels. Het moet tevens aansluiten bij landschappelijke structuur en bebouwingskenmerken van het gebied. De landschapsonwerper licht deze verschillende kaders toe.

1. Naar aanleiding van slide 8 'Leefgebied akkervogels' vraagt een omwonende of de grutto ook tot de doelsoort voor akkervogels behoort.
 - ♣ Nee, de grutto is een weidevogel en daarvoor is dit gebied niet specifiek aangewezen.
2. Dorpsbelangen vraagt of het bestemmingsplan moet worden gewijzigd.
 - ➔ Nee, want de omgevingsvergunning wordt tijdelijk verleend voor 25 tot 30 jaar. Na deze exploitatiefase vervalt de vergunning en moet het plangebied in oorspronkelijke staat worden teruggebracht. De bestemming blijft hetzelfde, namelijk agrarisch.
 - ♣ De landschapsonwerper zegt dat het soms jammer is dat ook ecologische verbeteringen na de exploitatiefase in principe moeten worden teruggebracht in oorspronkelijke staat. Wellicht zijn hier afspraken over te maken.
3. Naar aanleiding van het punt 'inpassing van batterijen' in de slide 10 'Gebiedsgerichte kaders' vraagt dorpsbelangen naar het brandgevaar van lithiumbatterijen die mogelijk voor energieopslag worden gebruikt.
 - ➔ Het is nog niet geheel duidelijk of er überhaupt een batterij komt voor opslag, maar om latere problemen te voorkomen wordt de batterij alvast meegenomen in het landschappelijk ontwerp. In de omgevingsvergunning voor het zonnepark worden voor het in gebruik hebben van een batterij eisen opgenomen. Ook brandgevaar is gewaarborgd binnen deze eisen. Een batterij moet voldoen aan strikte wet- en regelgeving.
4. Naar aanleiding van slides 11 en 12 over het programma zon en wind 1.0 vraagt dorpsbelangen of het hekwerk vervangen kan worden door een hele brede sloot.

Zonnepark Westerlee

- ♣ Het hek moet er komen vanwege de verzekering van de installaties in het zonnepark. Een sloot die een hekwerk eventueel mag vervangen, moet minimaal 5 meter breed zijn en heel diep. Dan nog krijg je een discussie met de verzekeraar over het feit dat deze sloot bijvoorbeeld kan bevriezen en dat de zonnepanelen en apparatuur dan gemakkelijk te bereiken is.
- ♣ Er is met het waterschap contact geweest over het realiseren van natuurvriendelijke oevers bij de bestaande watergangen. Het waterschap wil geen natuurvriendelijke oevers omdat de watergangen essentieel zijn voor een goede watervoering van het gebied. Er geldt in dit gebied geen opgave voor een wijziging in de waterhuishouding.
- 5. Een omwonende spreekt de wens uit dat de randen van het park transparant blijven. Als voorbeeld noemt hij dat er in het verleden drugs is gedeald in de omgeving.
 - ♣ Dit kan, maar dan zullen de zonnepanelen mogelijk beter zichtbaar zijn.
- 6. Een omwonende vraagt hoe we aan deze locatie zijn gekomen en waarom er geen zon op dak wordt gelegd in de gemeente.
 - ➔ De gemeente Oldambt heeft deze locatie aangewezen als kansrijke locatie voor een zonnepark. Zon op dak heeft de eerste voorkeur, maar de gemeente acht zon op land daarnaast ook noodzakelijk om haar doelstellingen te halen.
- 7. Naar aanleiding van een toelichting op de eisen van Gasunie en TenneT bij slide 13 vraagt een omwonende of het gebied dat vrij moet worden gehouden voor de gasleiding en elektriciteitskabels onder de 25% valt die vrij moet blijven.
 - ♣ Bij voorkeur wel. We moeten effectief omgaan met de ruimte die er is.
- 8. Een omwonende vraagt of andere leidingeigenaren ook zijn benaderd in het plan. Hij vermoedt dat er nog een leiding is met brandbare vloeistof die niet in het onderzoek naar voren is gekomen. Een NAVO-leiding.
 - ♣ Er is een KLIC-melding gedaan waarbij de locaties van leidingen in het plangebied en de leidingeigenaren naar voren zijn gekomen. Een leiding met brandbare vloeistof kwam daarbij niet naar voren. Hier gaan wij nog verder naar informeren.
 - ➔ Dit is nuttige informatie die we graag ontvangen van omwonenden.

Afgesproken wordt dat omwonenden met nadere informatie of vermoedens over leidingen in of bij het plangebied dit na de bijeenkomst delen met Pure Energie.

Landschappelijke context

De landschapsonwerper geeft aan de hand van slides 14 en 15 een toelichting op de landschappelijke context van het gebied: onder andere over de droge en natte plekken en het feit dat er geen veenoxidatie is.

Eerste ontwerpvoorstel

De landschapsonwerper licht aan de hand van slides 17 tot en met 23 een eerste ontwerp toe waarin rekening is gehouden met de gemeentelijke- en provinciale beleidskaders.

1. Een omwonende vraagt of de panelen zichtbaar zijn met de begroeiing.
 - ♣ Het is de bedoeling dat de panelen met behulp van begroeiing minder zichtbaar zijn voor omwonenden.
2. De energievoering vraagt naar de inrichting aan de westkant. Het komt de openheid ten goede als de westkant alleen met laag struweel wordt ingericht.
 - ♣ Aan de westkant komen inderdaad geen hoge bomen. Mede omdat dit ook de zon afvangt. Wel komt aan de westkant deels een aarden walletje met struiken en deels een strook zonder aarden walletje met struiken.

Zonnepark Westerlee

3. Een omwonende vraagt of een geleidelijke overgang van het bos naar het zonnepark is overwogen.
 - ♣ Ja, dit is wel overwogen, maar niet meegenomen in dit ontwerp.
4. Staatsbosbeheer vraagt of het struweel in het noorden nog kan worden verschoven.
 - ♣ Dat is mogelijk.

Zone 1 | Slide 19 (Noordelijke deel, 2,5 ha kruidenrijke vegetatie)

1. Een omwonende vraagt of het water, dat te zien is in het ontwerp, wordt aangelegd.
 - ♣ In het noordelijk deel van het plangebied wordt een poel en een watergang van oost naar west aangelegd. De huidige watergangen blijven zoals ze zijn. Een poel en watergang op de beoogde locatie zijn logisch aan te leggen, want het noordelijke gedeelte is van nature al lager gelegen en natter.
2. Een omwonende ziet linksonder in de slide een bankje. Hij vraagt of er een bankje komt.
 - ♣ Het bankje is ter inspiratie, maar kan in overweging worden genomen.
3. Een omwonende zegt dat het voor bewoners van de noordzijde belangrijk is dat de noordzijde open blijft.
 - ♣ De noordzijde blijft inderdaad open. Wel zullen er enkele struiken geplant worden. Hoge beplanting (bomen) zijn hier ook ongewenst in verband met de eisen voor de hoogspanningskabels.
4. Een omwonende vraagt naar de hoogte van het hek en panelen.
 - ♣ De beoogde hoogte van de panelen is ongeveer 2,5 meter hoog en het hek 2 meter.

Zone 2 | Slide 20 (1 ha groen-blaue doorsteken)

1. De energiecoöperatie vraagt of de watergangen in het plangebied met elkaar in verbinding staan.
 - ♣ De bestaande watergangen in het plangebied blijven zoals ze zijn, de bestaande verbindingen worden dus niet gewijzigd. Het idee is dat in het noordelijk deel van het plangebied een watergang van oost naar west wordt gerealiseerd. Hierbij is het uitgangspunt dat er geen directe verbinding met de bestaande watergangen komt.
2. Staatsbosbeheer zegt dat het waterpeil best laag is. Het zou mooi zijn als dat omhoog kan worden gebracht. Wellicht met een kleine pomp.
 - ♣ De beoogde watergang van oost naar west is gesitueerd in een laag deel van het plangebied waar vaak sprake is van natte plekken. De verwachting is dat daardoor er van nature voldoende water in de watergang komt. Het waterpeil omhoog brengen in een gebied is een verantwoordelijkheid van het waterschap. Volgens het waterschap geldt hier geen opgave voor het verhogen van het waterpeil.
3. Een omwonende vraagt of het watergedeelte in zone 2 openbaar is.
 - ♣ Nee, dit gedeelte is achter het hek. Maar er is wel een doorkijkje zodat de watergang zichtbaar is.
4. Een omwonende zegt het belangrijk te vinden dat reeën uit de watergang kunnen komen als ze erin zitten.
 - ♣ De aan te leggen watergang wordt voorzien van een natuurvriendelijke oever. Dit houdt in dat één zijde bestaat uit een flauwe zonbeschenen plas-drasoever. Dat zijn juist de natuurlijke impulsen die eraan worden gegeven. Een ree kan er dan dus via de flauwe oeverzijde uit.

Zonnepark Westerlee

Zone 3 | Slide 21 (Afscherming met struweel en houtwal)

1. Een omwonende vraagt of de struiken maximaal 5 meter worden en dus hoger dan de panelen. Dat vindt de omwonende erg belangrijk.
 - ♣ Ja, dat klopt. Dit kan binnen 3 tot 5 jaar, afhankelijk van de hoogte van de aanplanting. Dit zijn zaken die we kunnen meenemen. Ook oudere struiken planten is een optie. Dat is een grotere investering, maar hierdoor komt er wel eerder een landschappelijk ingepast zonnepark. Een andere mogelijkheid is om de groei te stimuleren door gefaseerd te snoeien. Daarbij is goed beheer erg belangrijk.
2. Een omwonende zegt hoge aanplanting zeer belangrijk te vinden. In dat geval worden de panelen aan het zicht onttrokken. Het zou dus fijn zijn als hier rekening mee wordt gehouden.
 - ♣ Dit wordt meegenomen in het inpassings- en beheerplan.

Zone 4 | Slide 22 (Akkervogelnatuur, 4,4 ha)

1. Een omwonende vraagt of er vanaf de Ceresweg ook een greppel, verhoging en struweel komt.
 - ♣ Ja, tot aan de schuur van de boerderij die ingetekend staat. Er zit ook nog veel ruimte tussen de greppel en het huis, namelijk 28 meter.
2. Een omwonende zegt dit erg weinig te vinden. De omwonende woont vlakbij.
 - ♣ Er komt nog zo'n 10 meter bij, dus in totaal ligt de schuur van de boerderij op ongeveer 40 meter van de zonnepanelen.
De omwonende vindt dit nog steeds heel dichtbij.
3. Een omwonende geeft aan het niet gek te vinden hoe het plan er nu uitziet. Alles wordt mooi afgedekt in het plan.
4. Een omwonende is bang in de tuin last te krijgen van schittering van panelen.
 - ♣ Er komt een grondverhoging met struweel, ook aan de zuidkant. Hierdoor zal het zicht op de panelen worden beperkt.
5. De energiecoöperatie vraagt of het akkervogelgebied als broedgebied of als foerageergebied wordt ingericht.
 - ♣ Het wordt ingericht als foerageergebied.
6. Een omwonende vraagt hoe hoog de struiken worden in het akkergewas.
 - ♣ Het zijn lage struiken die qua maximale hoogte overeenkomt met de akkervegetatie.
7. Een omwonende zegt dat er nu veel hoge bomen zijn aan de Ceresweg, waar dus ook roofvogels zitten. Dat is wellicht een gevaar voor de akkervogels die op het akkervogelgebied afkomen.
 - ♣ De natuur vindt zo z'n eigen weg. Er moeten wel wat lage struiken zijn zodat de akkervogels zich kunnen verstoppen.
➔ Over de inrichting van het foerageergebied voor akkervogels is contact met Grauwe Kiekendief Kenniscentrum Akkervogels.

Optie klompenpad/struipad | Slide 23

Het klompenpad/struipad is een suggestie van provincie.

1. Er wordt door meerdere omwonenden gezegd dat dit niet wenselijk is, omdat ze het karakter van het landschap willen behouden. Ook wordt benoemd dat een pad akkervogels kan verstoren.
2. Een omwonende zegt dat als er mensen langslopen, dit een heel andere woonervaring geeft. Het landschap wordt dan totaal anders, ook voor de bewoners van de Kibbelgaarn. Mensen zijn gewend aan rust.

Zonnepark **Westerlee**

- ♣ Het hoeft niet als jullie het niet willen. Het was een suggestie en geen eis van de provincie.

De deelnemers aan de werkgroep vinden het klompenpad/struinp pad niet wenselijk met het oog op behoud karakter van het landschap en rust voor omwonenden en akkervogels.

Reactie, vragen en input voor verdere uitwerking

1. Een aantal omwonenden en dorpsbelangen willen weten hoe het eruit gaat zien. Ze hebben behoefte aan een realistisch beeld: ook omdat de weg hoger ligt. Meerdere omwonenden zeggen zo min mogelijk zicht te willen hebben op de panelen.
 - ➔ Er zullen van de drie zijden visualisaties worden gemaakt. De houtwal kan worden verbreed.

Afgesproken wordt dat alle aanwezigen die zich graag nog willen buigen over de eerste ontwerpen, dit na de bijeenkomst kunnen doen: desgewenst met de landschapsontwerper.

Vervolgacties

Er wordt afgesproken dat we mikken op een volgende bijeenkomst over vier tot vijf weken op een donderdag. De definitieve datum is afhankelijk van de tijd die nodig is om de visualisaties te maken en de beschikbaarheid van de landschapsontwerper. Tijdens de volgende bijeenkomst zal een aangepast ontwerp worden getoond en besproken. Ook wordt besproken dat we verder doorspreken over meer technische zaken als geluid en schittering. De afstemming en communicatie van de verslaglegging zal net zoals vorige keer worden gedaan.

1. Dorpsbelangen wil weten hoe lang de bouwfase duurt.
 - ➔ Dat nemen we mee als punt voor de bouwfase. Waarschijnlijk in de bijeenkomst na de volgende.

Rondvraag

1. Een omwonende vraagt of het type zonnepaneel dat Pure Energie gebruikt vast staat. De omwonende toont foto's van hoge zonnepanelen waaronder gewassen kunnen worden verbouwd en landbouwvoertuigen onderdoor kunnen rijden.
 - ➔ Er komen in principe geen hoge zonnepanelen bij dit zonnepark. Er komt wel een zuidopstelling, dus de bovenkant loopt schuin af naar het zuiden. Vanaf ongeveer 2,5 meter.

Andere omwonenden laten weten hoge zonnepanelen niet wenselijk te vinden, omdat deze nog hoger zijn en daardoor dus nog meer in het zicht zijn.